به نام خدا

دانشگاه تهران پردیس دانشکدههای فنی دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

سیستمهای کنترل پیشرفته پروژه: سیستم گوی و میله فاز اول

نورا زارعی - ۸۱۰۱۹۹۴۳۳ ثمر نیک فرجاد – ۸۱۰۱۹۹۵۰۸

فهرست

شماره صفحه عنوان چکیده ٣ خواسته ۱ ۴ ۶ خواسته ۲ ٧ خواسته ۳ خواسته ۴ ٨ خواسته ۵ ١. خواسته ۶ ۱١ خواسته ۷ ١٢ خواسته ۸ 14

چکیده

در فاز اول پروژه قصد داریم ابتدا معادلات حالت سیستم را بدست آوریم و سپس آنها را خطی سازی کنیم و ویژگی های سیستم همچون پایداری در نقطه تعادل، کنترل پذیری و رویت پذیری و مینیمال بودن فضای حالت سیستم را بررسی کنیم. درنهایت تلاش میکنیم سیستم را با کنترل کنیم.

• لازم به ذکر است که برای خوانایی بیشتر کدها، فایل متلب مجددا مرتب و بخشبندی شده است. بنابراین برخی کامنتهای فایل جدید در تصاویر گزارش مشخص نیستند.

۱.۱. با توجه به متغیرهای معرفی شده، متغیرهای لازم را به دست می آوریم:

$$\left(\frac{J_b}{r^2} + m\right)\ddot{x} + (mr^2 + J_b)\frac{1}{r}\ddot{\alpha} - mx\dot{\alpha}^2 = mgsin(\alpha)$$

$$(mx^2+J_b+J_\omega)\ddot{\alpha}+(2m\dot{x}x+bl^2)\dot{\alpha}+Kl^2\alpha+(mr^2+J_b)\frac{1}{r}\ddot{x}-mgcos(\alpha)=u(t)lcos(\alpha)$$

$$\rightarrow \ddot{x} = \frac{mgsin(\alpha) + mx\dot{\alpha}^2 - (mr^2 + J_b)\frac{1}{r}\ddot{\alpha}}{\left(\frac{J_b}{r^2} + m\right)}$$

$$\ddot{\alpha} = \frac{u(t)lcos(\alpha) + mgcos(\alpha) - (mr^2 + J_b)\frac{1}{r}\ddot{x} - Kl^2\alpha - (2m\dot{x}x + bl^2)\dot{\alpha}}{(mx^2 + J_b + J_\omega)}$$

$$\rightarrow \ddot{\alpha} = \frac{u(t)lcos(\alpha) + mgcos(\alpha) - rmgsin(\alpha) - rmx\dot{\alpha}^2 - Kl^2\alpha - (2m\dot{x}x + bl^2)\dot{\alpha}}{(mx^2 + J_\omega - mr^2)}$$

$$\rightarrow \ddot{x} = \left(\frac{J_b}{r^2} + m\right) \left(mgsin(\alpha) + mx\dot{\alpha}^2 - (mr^2 + J_b) \frac{1}{r} \left(\frac{u(t)lcos(\alpha) + mgcos(\alpha) - rmgsin(\alpha) - rmx\dot{\alpha}^2 - Kl^2\alpha - (2m\dot{x}x + bl^2)\dot{\alpha}}{(mx^2 + J_\omega - mr^2)} \right) \right)$$

یس برای معادلات حالت خواهیم داشت:

$$\dot{x_1} = \dot{x}$$

$$\left(mx^2+J_{\omega}-mr^2\right)$$

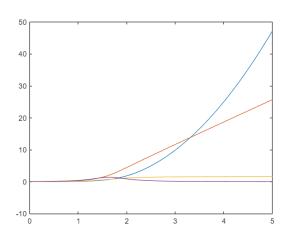
$$y_1 = x_1$$

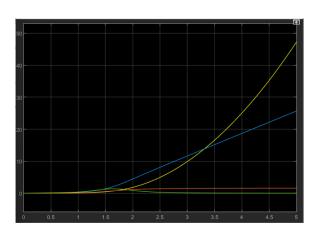
$$y_{2} = x_{3}$$

این معادلات را توسط متلب نیز به صورت زیر بدست آوردیم :

شکل ۱ – پاسخ سادهشده معادلات حالت در متلب

۱.۲. نمودار متغیرهای حالت به دست آمده و فایل سیمولینک موجود را تست و بررسی کرده و هر دو را به ازای ورودی پله با اندازه ۰.۱ و شروع از لحظه ۰ و در زمان ۰ تا ۵ ثانیه رسم کردیم. همان طور که مشاهده می شود هر دو شبیه به هم هستند :

شکل ۲ – مقایسهی خروجی حالات سیستم اصلی و سیستم استخراجشده

مد و فواهد شد و $f(x_1, x_2, x_3, x_4, u)$ (at ss point) $f(x_1, x_2, x_3, x_4, u)$ انجام خواهد شد و ۲. خطی سازی حول نقطه مبدا براساس وابل مشاهده است داریم :

```
%% Linearization

format long

f2_linear_to_x1(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_2,x1);

f2_linear_to_x2(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_2,x2);

f2_linear_to_x3(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_2,x3);

f2_linear_to_x4(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_2,x4);

f4_linear_to_x1(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_4,x1);

f4_linear_to_x2(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_4,x2);

f4_linear_to_x3(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_4,x2);

f4_linear_to_x4(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_4,x4);

f2_linear_to_x4(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_4,x4);

f2_linear_to_u(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_2,u);

f4_linear_to_u(x1,x2,x3,x4,u) = diff(S.x_dot_4,u);
```

$$A = \begin{pmatrix} \frac{\partial f_1}{\partial x_1} & \frac{\partial f_1}{\partial x_2} & \frac{\partial f_1}{\partial x_3} & \frac{\partial f_1}{\partial x_4} \\ \frac{\partial f_2}{\partial x_1} & \frac{\partial f_2}{\partial x_2} & \frac{\partial f_2}{\partial x_3} & \frac{\partial f_2}{\partial x_4} \\ \frac{\partial f_3}{\partial x_1} & \frac{\partial f_3}{\partial x_2} & \frac{\partial f_3}{\partial x_3} & \frac{\partial f_3}{\partial x_4} \\ \frac{\partial f_4}{\partial x_1} & \frac{\partial f_4}{\partial x_2} & \frac{\partial f_4}{\partial x_3} & \frac{\partial f_4}{\partial x_4} \end{pmatrix} \{ at \ ss \ point \} = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ -0.3780 & 0 & 7.0147 & 0.0342 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 18.9001 & 0 & -0.3797 & -1.7132 \end{pmatrix}$$

$$B = \begin{pmatrix} \frac{\partial f_1}{\partial u} \\ \frac{\partial f_2}{\partial u} \\ \frac{\partial f_3}{\partial u} \\ \frac{\partial f_4}{\partial u} \end{pmatrix} \{at \ ss \ point\} = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.0699 \\ 0 \\ 3.4964 \end{pmatrix}$$

$$C = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

$$D = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$\dot{x} = Ax + Bu$$

$$y = Cx + D$$

۳. برای بررسی پایداری حول نقطه تعادل سیستم (در اینجا مبدا) مقادیر ویژه ماتریس A سیستم خطی را بدست می آوریم:

lambda = eig(A)

lambda = 4×1 complex 2.9896 + 0.0000i -3.8454 + 0.0000i -0.4288 + 3.3669i -0.4288 - 3.3669i

شكل ٣ – مقادير ويژه ماتريس حالت

به دلیل داشتن مقدار ویژهای با مقدار حقیقی مثبت متوجه میشویم که سیستم خطی ناپایدار است و در نتیجه سیستم اصلی نیز ناپایدار است.

کنترل پذیری:

ماتریس کنترل پذیری را به صورت زیر تشکیل داده و اگر رتبه کامل سطری باشد، سیستم کنترل پذیر خواهد بود.

$$C = (B \quad AB \quad A^2B \quad A^3B) = \begin{pmatrix} 0 & -0.0699 & 0.1198 & 24.3479 \\ -0.0699 & 0.1198 & 24.3479 & -41.8051 \\ 0 & 3.4965 & -5.9903 & 7.6137 \\ 3.4964 & -5.9903 & 7.6137 & -8.5053 \end{pmatrix}$$

از آنجا که رنک ماتریس کنترل پذیری ۴ در ۴ ما کامل و برابر با ۴ است، یعنی سطرها مستقل خطیاند و در نتیجه سیستم کنترل پذیر است.

- رویت پذیری: ماتریس رویت پذیری را به صورت زیر تشکیل داده و اگر رتبه کامل ستونی باشد، سیستم رویت پذیر خواهد بود.

$$O = \begin{pmatrix} C \\ CA \\ CA^2 \\ CA^3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -0.3780 & 0 & 7.0147 & 0.0343 \\ 18.9001 & 0 & -0.3797 & -1.7133 \\ 0.6476 & -0.3780 & -0.0130 & 6.9560 \\ -32.3809 & 18.9001 & 0.6506 & 2.5556 \end{pmatrix}$$

از آنجا که رنک ماتریس رویت پذیری ۸ در ۴ ما برابر با ۴ است، یعنی ستونها مستقل خطیاند و در نتیجه سیستم رویت پذیر است.

- مینیمالیتی:

برای بررسی مینیمال بودن، دترمینان ماتریس A را محاسبه کرده و اگرغیر صفر بود سیستم مینیمال است.

det(A)

ans =

-1.324358100049542e+02

شکل ^{9} – محاسبه دترمینان ماتریس حالت

مشاهده می کنیم که دترمینان مخالف صفر است و سیستم کنترل پذیر و رویت پذیر است پس حذف صفر و قطب نیز نداریم و در نتیجه سیستم خود مینیمال است.

۵. برای بدست آوردن ماتریس انتقال حالت از روش فرم جردن کمک می گیریم و طبق محاسبات متلب داریم: $J=Q^{-1}AQ$ $e^{At}=Qe^{Jt}Q^{-1}$

```
[Q,J] = eig(A)
                        Q = 4x4 complex
                                                              0.1926 + 0.0000i -0.1040 + 0.0000i -0.0546 - 0.1400i -0.0546 + 0.1400i
                                                                                                                                                                                              0.5757 + 0.0000i
                                                             0.2521 + 0.0000i
0.7536 + 0.0000i
                        J = 4x4 complex
                                                             \texttt{e\_At} = \texttt{Q*[exp(0.1926),0,0,0;0,exp(-3.8454),0,0;0,0,exp(-0.4288+3.3669i),0;0,0,0,exp(-0.4288-3.3669i)]} * \underbrace{\texttt{inv}(\texttt{Q})} * \underbrace{\texttt{inv}
                        e_At = 4x4 complex
                                                             0.0006 - 0.0000i
1.2424 - 0.0000i
                                                                                                                                                                                                         0.1121 - 0.0000i
0.0006 + 0.0000i
0.1785 + 0.0000i
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      0.4665 + 0.0000i
0.7606 + 0.0000i
0.0005 + 0.0000i
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 0.0680 - 0.0000i
0.3539 - 0.0000i
                                                                0.9514 - 0.0000i
                                                              0.4212 - 0.0000i
                                                                                                                                                                                                         0.9514 + 0.0000i 1.2423 + 0.0000i -0.0376 + 0.0000i
                                                                                                                                                                                                                                              شکل ۷ – بدست آوردن فرم قطری، بردارهای ویژه و ماتریس انتقال حالت
```

تابع تبدیل را با استفاده از فرمول زیر به کمک متلب بدست می آوریم:

$$G(s) = C(sI - A)^{-1}B + D$$

Part 6)

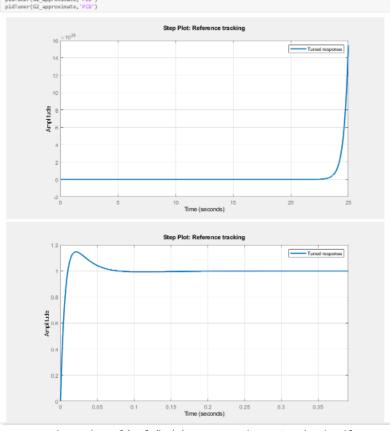
که با ساده سازی و حذف ترم های کوچکتر از 10^{-4} در صورتها داریم:

$$G = \begin{pmatrix} -0.06993s^2 + 24.5 \\ \hline s^4 + 1.713s^3 + 0.7577s^2 + 7.105(e - 15)s - 132.4 \\ \hline 3.496s^2 \\ \hline s^4 + 1.713s^3 + 0.7577s^2 + 7.105(e - 15)s - 132.4 \end{pmatrix}$$

صفر و قطبهای (و حتی بهره توابع تبدیل) سیستم نیز به صورت زیر خواهد بود :

شکل ۹ – بدست آوردن بهره و صفر و قطبهای سیستم خطی

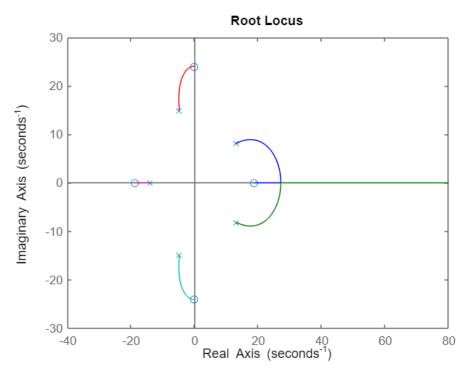
با استفاده از ابزارهای متلب ، پاسخ خروجیها بعد از اضافه شدن کنترلکنندهها را مشاهده می کنیم.

شکل ۱۰ – پاسخ خروجیهای سیستم پس از اعمال کنترلکنندههای tune شده

همانطور که میبینیم، موقعیت دارای دامنه واگراست که به معنای ناپایداری سیستم است. در تصویر زیر اطلاعات کنترل کنندههای tune شده مشخص است. همچنین آنطور در اطلاعات در مقابل بخش پایداری عدد صفر (به معنای عدم پایداری) آمده است. ضرایب کنترل کنندههای PID طراحی شده ی متلب نیز مشخص شده است. پس در اینجا نتوانستیم سیستم خطی را با PID کنترل نماییم که به دلیل وجود قطب ناپایدار، طبیعی بود.

مشاهده می شود که سیستم به ازای کنترل کننده PID قطب سمت راست محور موهومی دارد پس ناپایدار است. همچنین به ازای هیچ کنترلر PID طراحی شده سیستم پایدار نمی شود و همواره قطب سمت راست باقی می ماند:

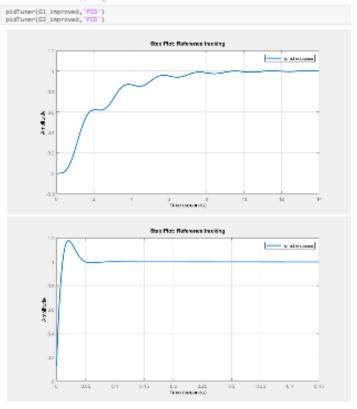

شکل ۱۲ – مکان هندسی ریشهها با کنترل کننده **PID**

ابتدا دو قطب ناپایدار که دارای قسمت حقیقی مثبت هستند را حذف می کنیم. طبق محاسبات در متلب، توابع تبدیل جدید را بدست می آوریم :

```
p1_improved = p1(1:3);
p2_{improved} = p2(1:3)
  p2_improved = 3×1 complex
     -3.845035030697139 + 0.00000000000000000
     -0.428698636214645 + 3.366719168838446i
-0.428698636214645 - 3.366719168838446i
G1_improved = zpk(z1,p1_improved,k1)
 G1_improved =
    -0.06993 (s-18.72) (s+18.72)
   (s+3.845) (s^2 + 0.8574s + 11.52)
 Continuous-time zero/pole/gain model.
G2_improved = zpk(z2,p2_improved,k2)
 G2_improved =
               3.496 s^2
   (s+3.845) (s^2 + 0.8574s + 11.52)
 Continuous-time zero/pole/gain model.
شکل ۱۳ – توابع تبدیل سیستم پس از حذف قطب ناپایدار
```

مجددا با استفاده از ابزارهای آمادهی متلب، یک کنترلکننده طراحی میکنیم و پاسخ خروجی را رسم میکنیم.

شکل ۱۴ - پاسخ خروجیهای سیستم با حذف قطب ناپایدار پس از اعمال کنترل کنندههای tune شده

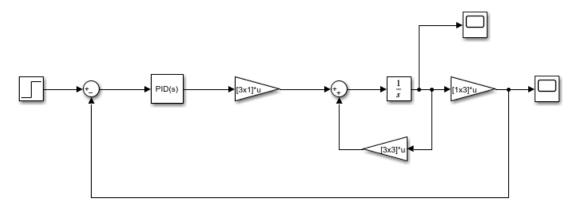
در تصویر زیر اطلاعات کنترل کنندههای tune شده مشخص است.

```
[C_PID_1_improved,G1_improved_info] = pidtune(G1_improved,'PID')
            C_PID_1_improved =
              Ki * ---
              with Ki = 0.79
            Continuous-time I-only controller.
            G1_improved_info = struct with fields:
                            Stable: 1
                CrossoverFrequency: 0.441845787701501
PhaseMargin: 81.528516592362379
           [C_PID_2_improved,G2_improved_info] = pidtune(G2_improved,'PID')
            C_PID_2_improved =
              Kp + Ki * --- + Kd * s
              with Kp = 48.4, Ki = 4.02c+03, Kd = 0.0401
            Continuous-time PID controller in parallel form.
            G2_improved_info = struct with fields:
                Stable: 1
CrossoverFrequency: 1.777615127234868e+82
PhaseMargin: 73.789642253631811
شکل ۱۴ – اطلاعات کنترل کنندههای tune شده و وضعیت پایداری سیستم کنترل شده با حذف قطب ناپایدار
```

با توجه به سوالی که از یکی از دستیاران کردیم، هدف این فاز کنترل موقعیت است و لذا از اینجا به بعد ما بر روی کنترل خروجی موقعیت گوی به مقدار موقعیت گوی تمرکز میکنیم. همانطور که میبینیم، بعد از حذف قطب و طراحی کنترل کننده، خروجی موقعیت گوی به مقدار نهایی همگرا شده و کنترل میشود. در قسمت اطلاعات نیز پایداری عدد یک را دارد. کنترل کننده ی طراحی شده شامل یک انتگرال گیر با ضریب ۷۹.۰ است.

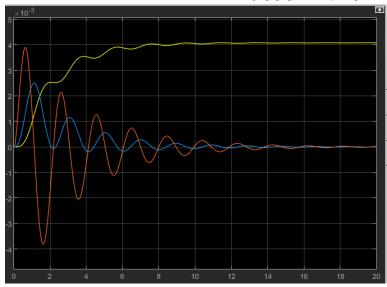
با توجه به تابع تبدیل بدست آمده برای خروجی موقعیت پس از حذف قطب ناپایدار، یک تحقق خطی از آن را بدست میآوریم :

ما این تحقق را به صورت بلوکی در سیمولینک پیاده کرده و سپس ضرایب بدست آمده برای کنترل کننده را به آن اعمال کردیم که بلوک دیاگرام آن در شکل زیر قابل مشاهده است :

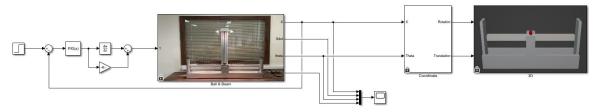
شکل ۱۶ – بلوک دیاگرام سیستم جبرانشده خطی در سیمولینک

پاسخی که از متغیرهای حالت گرفتیم به شکل زیر بود:

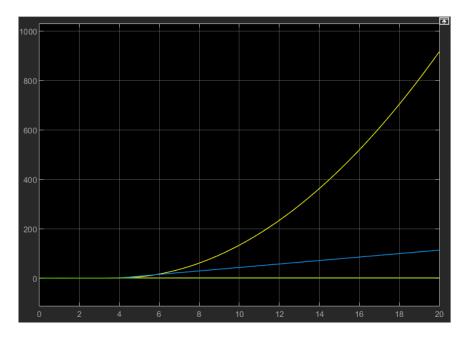
شکل ۱۷ – پاسخ متغیرهای حالت سیستم جبرانشده خطی در سیمولینک

همانطور که میبینیم متغیرهای حالت همگی به مقداری همگرا شده و نوساناتشان نیز میرا شدند، که این به معنای پایداری سیستم میباشد. پس توانستیم سیستم خطی پس از حذف قطب را با استفاده از PID کنترل کنیم که انتظار آن را نیز داشتیم ضرب همچنین در مورد سیستم غیرخطی نیز ما کنترل کننده را به آن اعمال کردیم و صفری در همانجا که قطب ناپایدار داشتیم ضرب کرده، که بلوک دیاگرام آن در زیر مشخص است:

شکل ۱۸ – بلوک دیاگرام سیستم جبرانشده غیرخطی در سیمولینک

پاسخی که از متغیرهای حالت گرفتیم به شکل زیر بود:

شکل ۱۹ - پاسخ متغیرهای حالت سیستم جبران شده غیرخطی در سیمولینک

همانطور که میبینیم برخی از متغیرهای حالت واگرا میشوند، که این به معنای ناپایداری سیستم میباشد. پس در اینجا باز هم نتوانستیم سیستم غیرخطی پس از حذف قطب را با استفاده از PID کنترل کنیم. (به دلیل بالا بردن زمان شبیه سازی برای نمایش بهتر متغیرهای حالت سیستم جبران شده ی خطی، اینجا نمودار قرمز متغیر حالت چهارم به خوبی دیده نمی شود.)

- کنترل پذیری:

ماتریس کنترل پذیری را به صورت زیر تشکیل داده و اگر رتبه کامل سطری باشد، سیستم کنترل پذیر خواهد بود.

$$C = (B \quad AB \quad A^2B) = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1\\ 0 & 1 & -4.7024\\ 1 & -4.7024 & 7.2959 \end{pmatrix}$$

c_improved = [B_improved, A_improved*B_improved, A_improved^2*B_improved]

شکل ۲۰ – محاسبه رنک ماتریس کنترل پذیری

از آنجا که رنک ماتریس کنترل پذیری ۳ در ۳ ما کامل و برابر با ۳ است، یعنی سطرها مستقل خطیاند و در نتیجه سیستم کنترل پذیر است.

- رویت پذیری:

ماتریس رویت پذیری را به صورت زیر تشکیل داده و اگر رتبه کامل ستونی باشد، سیستم رویت پذیر خواهد بود.

$$O = \begin{pmatrix} C \\ CA \\ CA^2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 24.5062 & 0 & -0.0699 \\ 3.0834 & 25.5423 & 0.3288 \\ -14.4993 & -1.7889 & 23.9960 \end{pmatrix}$$

o_improved = [C_improved; C_improved*A_improved*A_improved^2]

شکل ۲۱ – محاسبه رنک ماتریس رویت پذیری

از آنجا که رنک ماتریس رویت پذیری ۳ در ۳ ما کامل و برابر با ۳ است، یعنی ستونها مستقل خطیاند و در نتیجه سیستم رویت پذیر است.